ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Учқўрғон тумани

2024 йил 19 март

судья: О.А.Садиков

Учқўрғон туманлараро иқтисодий суди, судьяси О.А.Садиков раислигида, судья ёрдамчиси А.Қўчқаровнинг котиблигида, даъвогар вакили – Ў.Валиев, Ш.Валиев (13.03.2024 йилдаги 01-24/112-сонли ишончнома асосида)ларни иштирокида, жавобгар фермер хўжалиги рахбари – Х.Набиевни иштирокида, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Наманган вилоят худудий бошқармасининг даъвогар – «Uchkurgan textile» МЧЖ манфаатида, жавобгар – «Хурнисобегим» фермер хўжалигидан 326.370.780,50 сўм қарздорликни ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича юритилган ишни Учқўрғон туманлараро иқтисодий суди биносида, очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Наманган вилоят худудий бошқармаси даъвогар - «Uchkurgan textile» МЧЖ манфаатида судга даъво ариза билан мурожаат қилиб, жавобгар – «Хурнисобегим» фермер хўжалигидан 326.370.780,50 сўм қарздорликни ундиришни сўраган.

Даъвогар вакиллари даъвони қўллаб-қувватлаб, қарздорликни ундириб беришликни сўради.

Жавобгар фермер хўжалиги рахбари даъвони тан олиб, тез кунда барча қарздорликни тўлиқ тўлаб беришини билдирди.

Суд ишдаги тўпланган хужжатларни ўрганиб, даъвогар вакилларини тушунтиришларини тинглаб, куйидагиларга кўра, даъвони тўлиқ қаноатлантиришни лозим топади.

Иш хужжатларидан аникланишича, «Uchkurgan textile» МЧЖ билан жавобгар «Хурнисобегим» фермер хўжалиги ўртасида, 2023 йил пахта хосили учун 28.6 "ГА" ер майдонидан жами 130.1 тонна пахта хом ашёси етказиб бериш бўйича 20.02.2023 йилда пахта хом ашёсини етказиб бериш хамда харид қилиш юзасидан контрактация шартномаси тузилган. Шартноманинг 4.2 бандига асосан, даъвогар белгиланган тартибда ва микдорда жавобгарга махсулот қийматининг камида 60 фоизи миқдорида бўнак (аванс) маблағлари билан таъминлаш, 2.2 бандида эса жавобгар шартномавий мажбуриятлар бажарилмаган тақдирда тўланган маблағлар бўйича қарздорликни тўлиқ қоплаш мажбуриятини олган.

Шартноманинг 2.2 "ж" бандига асосан - агар "хўжалик" шартноманинг 1.1 бандида кўрсатилган мажбуриятларни узрли сабабларга кўра бажара олмаса ёки бажара олмаслик эҳтимоли вужудга келса, "Харидор"га етти кундан кечиктирмай сабабларни тасдикловчи хужжатларни тақдим қилиш мажбуриятини олган. Даъвогар томонидан жавобгарнинг хисоб ракамига 844.091.438,25 сўмлик бўнак (аванс) маблағлари ўтказиб берилган. Ўзаро хисоб китоб ишларини амалга ошириш натижасига кўра хисоб китоб қилинганда жавобгар даъвогарни олдида 326.370.780,50 сўм берилган аванс маблағлари хисобидан қарздор бўлиб қолганлиги аниқланган. Бу холатлар ишдаги хужжатлар, солиштирма далолатнома ва бошқа хужжатлар билан ўз тасдиғини топган. Қарздорликни ундириш бўйича даъвогар жавобгарга талабнома юборган бўлса-да, талабнома ижросиз қолдирилган. Шу сабабли, даъвогар жавобгардан ушбу юзага келган қарздорликни ундиришни сўраган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 465-моддасига биноан, Контрактация шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай маҳсулотни харид қиладиган шахсга - тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу маҳсулотни қабул қилиш (қабул қилиб туриш), унинг ҳақини шартлашилган муддатда белгиланган баҳода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Агар ушбу Кодексда бошқача тартиб белгиланган бўлмаса ёки у мажбурият моҳиятидан келиб чиқмаса, контрактация шартномасига нисбатан маҳсулот етказиб бериш шартномаси тўғрисидаги қоидалар, тегишли ҳолларда эса давлат эҳтиёжлари учун товарлар етказиб беришга доир давлат контракти тўғрисидаги қоидалар қўлланади.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 437-моддасига кўра - маҳсулот етказиб бериш шартномасида тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган маҳсулот етказиб берувчи — сотувчи шартлашилган муддатда ёки муддатларда ўзи ишлаб чиқарадиган ёхуд сотиб оладиган товарларни сотиб олувчига тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш учун ёки шахсий, оилавий мақсадларда, рўзғорда ва шунга ўхшаш бошқа мақсадларда фойдаланиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа мақсадларда фойдаланиш учун топшириш, сотиб олувчи эса товарларни қабул қилиш ва уларнинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Бундан кўринадики, даъвогарнинг даъво талаби асослидир ва даъвони тўлиқ қаноатлантириб, жавобгардан 326.370.780,50 сўмни ундириш лозим.

Юқоридагиларга асосан, суд даъвони тўлиқ қаноатлантиришни ва ИПКнинг 118-моддасига асосан жавобгардан даъвогар фойдасига 326.370.780,50 сўм қарздорликни ва тўланган 34.000 сўм суд-почта харажатларини ундиришни, иш бўйича тўланиши лозим бўлган давлат божини ҳам жавобгар зиммасига юклашни лозим деб топади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикасини ИПКнинг 113,118,170,176,180,186 - моддаларини қўллаб, суд

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Даъво талаблар тўлиқ қаноатлантирилсин.

Жавобгар - «Хурнисобегим» фермер хўжалиги ҳисобидан:

- Даъвогар «Uchkurgan textile» МЧЖ фойдасига 326.370.780,50 сўм қарздорлик, олдиндан тўланган 34.000 сўм суд-почта харажати;
 - Бюджетга 6.527.415,61 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, бу ҳақда ижро варақалари берилсин.

Ишда иштирок этувчи шахслар мазкур ҳал ҳилув ҳарори устидан у ҳабул ҳилинган кундан бошлаб 1 (бир) ойлик муддат ичида шу суд орҳали Наманган вилоят суди иҳтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида, ҳал ҳилув ҳарори ҳонуний кучга ҳиргач б (олти) ойлик муддат ичида кассация

тартибида шикоят (протест) келти

Раислик этувчи

О.А.Садиков